

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Félfévre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési penzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.)

Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek e egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor ostörtörökön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Az agrárizmus Magyarországon*).

Kodolányi Antal, veterán közgazdasági író, a Löcherer Andor és Kormos Alfred szerkesztésében folyó évi ápril elseje óta mint politikai napi lap megjelenő „Magyar Föld”-ben, az agrárizmus-sal Magyarországon foglalkozik.

Sok tekintetben érdekes Kodolányi idézett cikke, de különösen időszerűnek tartjuk, hogy Kodolányi épen most vetette fel azt a kérdést: van-e agrárizmus Magyarországon, de kétséget nem szenved, hogy a „Magyar Föld” mint specialiter köz- és mezőgazdasági napi lap, leginkább van hivatva arra, hogy ezen már igen számos félreértésre okot adott kérdést tisztázza. Ime Kodolányi Antal cikkének egy tömör kivonata:

De lássuk csak: hát mi is az az agrárizmus? — A legtöbben az egészséges mezőgazdasági érdekeknek azt a tulhajtását értik alatta, mely az agrárizmus uév alatt akarja belevinui a mezőgazdasági politikába a reakziót. No ennél ugyan már sok érthetőbb definíciót hallottunk, meg egy kissé a hatásadászat is benne rejlik a reakció szóban. A legkevesebben képesek azonban reámutatni, hogy hol létezik tehát az az agrárizmus, a melyet oly könnyörtelenül akarnak üldözni, melynek diadalra jutása tönkre tenné szerintök Magyarország mezőgazdaságát és lehetetlenné tenné

*) Szívesen adunk tért ezen jeles cikknek, mely a „Magyar Föld” című új napi lap programjának is tekinthető, mert a „Magyar Föld” célul épen a mezőgazdaság, ipar- és kereskedelem együttes védelmét tűzte maga elé.

minden liberális (?) gazdasági politikát, minden gazdasági fejlődést.

Talán azon mozgalom hozta ily izgalomba, az agrárizmus rémét a falra festeni óhajtó politikusokat (?), mely most a gazdák között megindult a tekintetben, hogy lehetőleg emauzipálhassák magukat a közvetítők uralma alól? s a részben, hogy minél erősebb tömörülések által igyekezni akarnak jogos követeléseiknek súlyt is adhatni?

Vagy csak a mezőgazdáknak nem szabad panaszkodni érdekeik s jogos kívánalmaik mellőzéseért, mert különben rájuk olvassák a fiskális nemzetgazda urak, hogy agráriusok? Csak a mezőgazdáknak nem szabad érdekeiket hangoztatni a nélkül, hogy reakziót ne emlegessenek ezeu jó urak?

Csak hogy gazda nélkül csinálták a számadást, mert mi gazdák az agrárius szótól többé nem félünk, mert tudjuk, hogy más e szónak a valódi értelme s más értelme van annak a fiskális nemzetgazda urak szájában is.

A valódi agrárius, mindenben az ipari és kereskedelmi érdekek fölül akarja emelni a mezőgazdasági érdekeket, mi ellenben csak azt kívánjuk, hogy a mezőgazdasági érdekek is ép oly istápolásban részesüljenek, mint a mielőben részesülnek az ipari és kereskedelmi érdekek. Mi nem akarunk egy zsarnok mezőgazdaságot az iparral és kereskedelemmel szemben, de nem fogjuk többé az ipar és kereskedelem uralmát sem túrni fölötünk, hanem akarjuk a mezőgazdaság, ipar és

kereskedelem oly triumvirátusát, mely mellett mind a három foglalkozási ág félváltjon.

S e három foglalkozási ág komoly munkához szokott férfiai, hiszszük is, hogy meg fogják egymást érteni mindenkor, ha a fiskális nemzetgazda urak bölcsessége által félre nem hagyják magukat vezetni.

Hogy a gazdák meuyire figyelemmel viseltetnek az ipari és kereskedelmi érdekek iránt, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a Fehérvárt tartott első gazdai kongresszuson, a kongresszusnak egy gazda tagja tette azon indítványt, hogy kéressék fel a kormány, hogy mindenütt ott, hol ipari feldolgozásra alkalmas valamely uyers termény, a helyi viszonyok kifolyásaként nagyobb mennyiségben állittatik elő, s ennél fogva annak feldolgozására egy ipari vállalatnak helyes alapot szolgáltat, az ily iparvállalatokat egy bizonyos időre tegye adómentessé s azt más uton-módon is mindennemű istápolásbau részesítse! Ilyen Magyarországon az agrárizmus.

Mi tehát oly agrárius törekvést, mely megrovást érdemelne s a mely reakziót idézhetne elő, ma még sehol sem látunk, de igenis szám-talau oly dologra tudnánk oda mutatni, hol a mezőgazdasági érdekeket elhanyagolva láttuk s ez egyáltalában nincs helyén egy országban, hol ma még a földmivélés oly tulsulyban képezi az ország lakosainak foglalkozását, s ezzel a mezőgazdaság előhaladása annyira érdekében áll ugy az iparos, mint a kereskedő osztálynak.

Nem azt tartom tehát én egy közgazdasággal

TÁRCZA.

Az „ó-ház.”

Németből fordította: W.

A keleti Alpok végágai, melyek Vasvármegye északnyugati részeit oly szépséges kanyarulatokban szelik át, gazdag szépségükben sehol sem ötlenek annyira szemébe a természetkedvelőnek, mint a határszéli kiadód Köszeg városánál.

E város szinte félenken simul oda a hegylánczokhoz, és az ellenkező oldalon kedvesen és könnyeden nyúlik el a sík völgyalápolyban.

Dél felől a természet maga szabott keretet a helynek. Hatalmas tölgyerdő százados faóriásokkal nyomul az előtérbe.

Éjszakaon bükkösök képeznek sokszorosán árnyékolt zöldjükkal épen nem kellemetlen kontrasztot.

Egy hullámzó és véghetetlen zöld lombtenger által környezve a békésen elterülő város az óceánban magánálló szigethez hasonlít.

S mindamellét e csendes szigetet is verdesték már magasau fetorló hullámok; elvesztették itt is sokan életutjukat. — igen, itt is folyt már irtóztató küzdelem a létért. S ha a haragos hullámok lecsillapultak, e kedves tájék ismét visszanyerte mosolygó képét.

Mereveu a hegyoldalban omladéka láthatók egy régi várnak. Hasonlóan a fecskéfészekhez tapad oda e maradéka az eltűnt dicsőségnek, és néhol fenyegetőleg nyúlik fel a romhalmaz.

A szabadban bolyongó — ki fáradságot nem kímélve oda valaha feljutott — elméláz tanui előtt a leltűnt nagyságnak és fájdalmas benyomásokkal szívében távozik e helyről.

Hát itt is éltek emberek, kik úgy éreztek, mint a mai kor fia? Vajjon azok is áldoztak nagy eszmékért vért és vogyont? Harczi szomj vagy a hazaszeretett érzete őket is harcra készítette?

Ki foelne erre?!

A XIV. század közepe táján lehetett.

Hideg borzadás reszketett végig az erdő fáin, melyekről csillogva és perczegve fagyos hó hullt a földre. A vidéken, mintha uem volna élő lény, mély csend honolt.

Ekkor egyszerre erős lödöbögés életet önt a fáult természetbe. A széles vállu lovasalak, mely gugolva igazgató a telivér lovat, egészen gondolatokba merült s csak néha használja és akkor is szinte gépiesen sarkantyuját, mire a jó futó hatalmas tramodásokkal hatol át az akadályokon, örült sebességgel törtette előre a meredek hegyoldalra.

A gyönyörű állat most hirtelen meghökken. Három férfi egyszerű polgári ruhában, mintha vezényszóra történnék, elzárja a keskeny utat.

Az erre figyelmessé lett és magasra emelt arcban csak most szemlélhetjük nemes vonásait a fiatal lovagnak. Telt bajusz árnyékolta körül a szép metszésű ajkakat; merősen boltozott homlok, sötét szem és könnyed hajlásu ott bátorságra és elszántságra vallottak, s aki még a kinyújtott alakot látta, ebbeli hitében csak megerősödött.

Mikor lovagunk a férfiakat megpillantá, megvető mosoly vonula át arcán és gyors mozdulattal kardjához kapva szó nélkül rájuk csapott. Néma harc keletkezett. Csak a kardpengék zöreje hatolt be az erdő csendjébe. Ijedten rebent szét a varjak serege s rémséges károgotást hallatva nagy robojjal hagyta oda a harc színhelyét.

Vérrózsák festék a havat s még egyik fél sem

tágitott. Most azonban a lovag tompa sóhajjal lehanyatlik lováról, mire a többiek, am nt jöttek, oly nyomtalanul eltűntek.

A terhétől megszabadult ló nagy horkolással és nyerítéssel rohan a vadon felé és nem sokára eltűnik az erdő sűrűjében.

És most újra beállott a rémséges csend. A varjak visszatérnek és kíváncsian röpökdnék a különösen megváltozott tér fölött, vadul kárognak, le-lezállnak a hóra és onnan újra fel a fák csúcsaira, mintha tanácsra szorulnának.

(Vége következik).

A nagy muri.

Nagy muri volt tegnap, eltartott ma reggelig, ugy hogy inkor álmosan hozzáfogtam a leírásához, már a nap is bekandikált azobám ablakán; és még ez nem elég, hanem a nyomdába menni, és ott a már túhegyen álló szedőknek átadni, ez egy embertől, ha nem alszunk egész éjjel, nagy áldozat. A már máskor korán reggel megjelenő Köszeg és Vidéke ma aligha hagyja el rendezés időben a nyomdát; de ennek is meg szabad néha történnie! A köszegiek ugyis tudják, mi volt a titulus bihendi, mert hiszen szombaton akár kivel találkozott az ember, a kérdésre, hogy az estét hol tölti, büszkén felelte: a struczban; de mert nemcsak Köszegen, hanem máshol is olvassák a lapot, elmondom, hadd tudják ezek is. Egyik távozó asztaltársunk és barátunk tartotta bucsuestélyét. Gondolhatják az olvasók, hogy erre az alkalomra jött is össze ember szápen; együtt volt Köszeg város színe-java, már t. i. az, mely a Strucz-ban a rendezés asztalnál együtt szokott lenni, és még egy csomó kiváltságos Netterista, lármások és csöndesek egyaránt.

is foglalkozó napi lap feladatainak — mondja a „Magyar Föld” jeles cikkírója — hogy az agrarizmus falra festett rémével még csökkentse azt a csekély érdeklődést is, a melyvel saját érdekei iránt nálunk a gazdaközönség, fájdalom, még ma is viseltetik, hanem inkább azt, hogy buzdítsa a gazdákat a mezőgazdasági érdekek minél melegebb, minél kitartóbb felkarolására. Mert csak reményem, hogy az ily törekvést nem tartja agrárius törekvésnek s a kik erre buzdítják a gazdákat, agráriusoknak, mert ez esetben és ily értelemben én is agráriusnak volnék kénytelen magamat vallani.

Általános iparviszonyok.

(Folytatás.)

A II. országos iparügyi gyűlés IX. tárgyalási pontját a hadfelszerelés és közhatalosági szükségletek szállításának kérdése képezte.

E tekintetben elfoglalt álláspontunk ismeretes Nagyméltóságod előtt.

Kifejtettük azt 1889. évi november hó 5-én 5.666 szám alatt a honvédségi szállítások s ugyanaz évi december hó 10-én 6.010 szám alatt a közös hadseregbeli szállítások tárgyában kelt tiszteletteljes előterjesztéseinkben.

A mi nevezetesen a közös hadsereg és a honvédség lábbeli s egyéb bőrnemű szükségleteinek a kisipar utján való fedezését illeti, mely kérdés ez idő szelint határozottan aktuális jelleggel bír, kamaránk a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi ministerium által megállapított feltételeket kisiparunkra nézve elfogadhatatlannak tartja.

E tekintetben fentbivakozott 1889. évi előterjesztésünk során a többiek között a következőket mondtunk:

— Olyan szövetséget, mely a szerződés aláírásakor 200.000 forintnyi óvadékot képes letenni biztosítékképpen értékpapirokban vagy takarékpénztári könyvben; olyan szövetséget, mely ezenkívül a már békében beszerzendő hadipótkészletek első fedezésére további 200.000 forintnyi értékben megrendelendő lappelleteket vagy bőszerelvényeket képes hitelben szállítani; olyan szövetséget, mely ezenfelül még Budapesten központi műhelyt képes felállítani, melyben a szabás a honvédelmi minister által megbízott közegek felügyelete alatt történik, a bőrszövet pedig előre szakosított megvizsgálattik és lebélyegeztetik; kézmű iparunk jelen helyzetében, a szállítandó cikkek időszaki mennyiségének bizonytalansága mellett, ez idő szerint nem lehet megalkotni.*

— Kamaránk a katonai szállítások tárgyában a decentralizáció híve. Ennek alapján bátran vállalkoz-

nának kamarakerületünk kisiparosai a körület területén állomásozó közös hadseregbeli és honvédségi csapatok összes ruházati szükségleteinek fedezésére. E nélkül számukra lehetetlenülne van tevé a szállításban való részvétel. S igen nagy kérdés, vajjon ez uton nem volnának-e a katonai kincstár érdekei s a katonaság szükségletei jobban biztosítva, mint a jelenleg divó merev központosítási rendszer utján.*

— Midőn az 1866. évi hadjárat alkalmával az akkor i. dédelgetett nagy szállítási consortiumok felmondták a szolgálatot, készületlen kisiparaink léptek helyükbe s teljesen megfeleltek a bennük helyezett várakozásnak; mennyivel többet reményelhetnénk vidékenkint ezen szállításokra.*

— S mi célja annak, hogy a szállítandó cikkek mind a budapesti fővárosi bizottság által vendők át? Vajjon a körületek, sőt tovább megyünk az egyes ezredek kezelő tisztjei kevesebb alkalmasak a beszállított cikkek megbírálására, mint a központ kezelő tisztjei?*

— Németország a decentralizáció alapján biztosítja hadseregének ruházati s felszerelési szükségleteit s nem hisszük, hogy ez okból bárki is kétségbe vonni hadseregének elismert harczképességét.*

— A jelenlegi rendszer s a volnék között elvi pontozatok esetén kézműiparunk beláthatlan időre ki lesz zárva a közös hadsereg s m. kir. honvédség szükségleteinek szállításában való közvetlen részvételből s azon morzsákra utalva, melyeket egyes nagyvállalkozók vagy e célra alakult szövetségek őröbe hullatjanak.*

S akkor kifejtett nézetünkön s álláspontunkon, az újabb kiírások, lényegükben a fent tárgyalt elvekkel teljesen meggyező rendelkezései, természetesen mit sem változtattak; mihez képest ezen nézeteinket s álláspontunkat továbbra is fentartjuk.

A jelentésünk tárgyat képező évben a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi minister ur részben tett engedett a decentralizáció eszméjének, a mennyiben az évben kivételesen szükségelt 34.000 pár bakancs szállítását a kisiparnak engedé át.

Kamarakerületünk iparosai, dacára annak, hogy 24.600 pár bakancs szállítására nyújtottak be ajánlatot, ezen szállítástól majd egészen elesetek.

Nem kívánjuk azon okokat, melyek ezen szomorú eredményre vezettek s kamaránk buzgó fáradozását s ezen szállítás körül kifejtett lázas tevékenységét meghiúsították, e helyütt megbeszélésünk keretében vonni: mert keserűség nélkül nem tehetnők.

De ezen szállítási kiírás s annak lefolyása is megerősíté bennünk azon meggyőződést: hogy a decentralizáció elvének loyális s minden irányban való keresztülvétele nélkül, a kisiparnak a katonai szállításokban való rendszeres részvételére még igen soká a jámbor óhajások körébe fog tartozni.

A közhatalosági szükségletek beszerzése, nevezetesen a nyilvános építkezések tárgyában hozott gyűlési határozatokat részünkről is melegen pártoljuk.

A hazálás és vándorügynökök kérdésével már az előző fejezetben foglalkoztunk, a tan- és munkaviszony szabályozása tárgyában pedig később hozzászólunk a II. országos iparügyi gyűlés azon kijelentéséhez: „hogy úgy az iparos élet rendezése és magasabb színvonalra emelése érdekében, valamint a munkaadó iparosok és segédszemélyzetük között az annyira kívánatos rend és fegyelem letesítését céljából elkerülhetetlenül szükségnek tartja, hogy az iparpartestületek törvényhatósági szabályrendeletekkel egyrészt a tanoncok ügyeit rendezzék, másrészt pedig az iparosok és a segédnek közt a munkaviszonyt a különböző iparágak követelményeinek és a helyi körülményeknek megfelelőleg részletesen megállapítsák.*

Áttérve már most a kisiparnak 1890. évi üzletmenetére, azt kamarakerületünk területére nézve kedvezőtlennek kell jelezni: miután az üzletmenet alakulása főképp mezőgazdasággal foglalkozó népünk anyagi helyzetétől függ, ezen helyzet pedig az 1889. év silány termése következtében nagyon is nyomott volt. Csak az év második felében javult némileg ezen helyzet a folyton kedvezőbbé váló aratási s szüreti kilátások következtében s az év utolsó negyedében kamarakerületünk iparosai meglehetősen élénk foglalkoztatásának örvendtek. A fent általánoságban tárgyalt bajok akadályok mellett nagy hátrányára van kisiparunknak a személyes hitel korlátolt volta s a társulói hajlam teljes hiánya. Az első baj orvoslását nagyszámú takarékpénztáraink, bankjaink s uton-utfelel felbujánzó segély- és betéti szövetségeinktől kellene várni: csak hogy ezek részint alapszabályilag, részint gyakorlatilag a személyes hitel ápolását, a kézmű ipar támogatását teljesen kizárták üzletkörükből s javára csak jelzálogi s váltóüzletekbe, elvérté kézi zálog üzletekbe bocsátkoznak. — A második baj megszüntetését az iparpartestületektől reményeltük, e reményünkben azonban mindez ideig csalatkoztunk. Mert dacára ezen kényszerintézetek immár hat éves fennállásának segélypénztárt, anyagraktárt, árucarnokot, rendes szállító szövetséget ezideig azok egyike sem létesített. Győrit ugyan megindult az ottani iparpartestület kezdeményezése az árucarnok létesítése iránti mozgalom, eredményre azonban e mozgalom so vezetett. Így aztan nem lehet csodálkozni rajta, ha a külföldi gyárak olcsó s tetszetős cikkei mindinkább terjednek: a külföldi ruházati, nevezetesen cipőraktárak száma évről évre szaporodik; a legfeljebb vidéki szatócs és vegyeskereskedő is versenytársává szegődik a hazai kézmű iparosnak s maga a kézmű ipar mindinkább leszorult legújabb fogyasztó területéről. Külön megemlítést igénylő változások a kisipar terén a jelentésünk tárgyat képező évben nem fordultak elő: közönséggel az azonban megemlékeznünk Nagyméltóságod 1890. évi november hó 8-án 63.663 VI. szám alatt kelt magas leiratáról, melyvel Kovács Antal, ööri-szent-péteri műszövívőnek, 200 forintnyi segélyösszeget kegyeskedett engedélyezni.

— **A bérmlás.** A bérmlás szentségét a jövő hónapban, valószínűleg 10-én, fogja megvéss püspök ur ő méltóság a községi plébánia-templomban kiszóigáltatni. Az előkészületek nagyban folynak, különösen a hitoktató urak fejtenek ki nagy tevékenységet, hogy az ifjúságot a szentség méltó fölvetelére előkészítsék.

— **Tanfölygyelöl látogatás.** Halász Ferenc, Vasvármegye kir. tanfölygyelölje mult hétfön és kedden Köszegezen idözött, s itt meglátogatta a polgári iskola összes osztályait, a kereskedelmi- és ipariskolát, a Domonkosok nótanító-képzöljét és elemi iskoláját, valamint a protestáus iskolát. A tanfölygyelöl ur mindenütt meglátogatta a tanítási szellemet és a tanulók előhaladását, örömmel tapasztolván, hogy Köszege tanintézetei a magyárosodás terén aránylag mily roppant előhaladást tesznek. Megemlítjük itt még, hogy a tanfölygyelöl ur, miután a kath. fiúiskola teljes magyar voltáról értesült, késöbbre helyezte kilátásba e tanintézetnél teendő látogatását.

— **A Zamara-hangverseny** iránt már ölnök érdeklödés mutatkozik, mennyiben már számosan jegyeztek öf helyekre. A hangverseny rendezölje az árakat a lehető legalacsonyabbra szabta (1 frt 50 kr. 1 frt, 60 és 40 kr) és így bizonyára egy zenekedvelöl sem fogja elmulasztani a jeles mívészek meghallgatását. Egymaga Zamara k. a. is képes az ö érdekes pompás hangszerével figyelmünket órahosszat lekötöni; — de most még azt halljuk, hogy a jelzett Hueber k. a. zongoramívészöl nem egészen ismeretlen nálunk. Több öölököl helybeli család tagjai hallották már öt Bécsben és nagy dicsörettel emlegetik. A hangverseny érdekes és szép műsorat holnapután küldik szét.

— **Ütjöölés.** A turista-kör mozgékony útimestere, Hammer Gyula ur, már napok óta buzgolkad az utak színjelölésének felfrisítésén. Füstök-bögrékkel s egy kis almözsiával ellátva, sokszor válogatott női társaságban siet ki a szabadba, hogy a turista-kör által reá ruházott teendőket teljesítse.

— **Rohonczy kítüntetöess.** A Bécsben állomásozó 5. huszárezred tisztikara kítüntetett és most távozó parancsnökének, Rohonczy ezredesnek tiszteletére e hó 9-én fényes estélyt rendezett, a melyen Vörös János zenekara, a melyet táviratilag hívtak Bécsbe, huzta a magyar husároknak a szívhez szóló magyar nótákat.

— **Halálozás.** A városnak egy fiatal, derök tisztviselölje hunyt el e hó 16-án. Weinberger Géza városi ellenöröl mindenki tudta, hogy a betegség, melyben szenved, öölbb-öröbb megölöi öt. Most kizenedett a szegény fiatal ember. A városi képvisölölő-testület csak a multkoriban adott neki újböl négy heti szabadságot. Nem engedte a halál, hogy igénybe vegye, de azt sem, hogy közöltünk maradjon. Korán és fiatalon kellett meghalnia. Nyugodjék csendesen! Családja a következő gyászjelentést adta ki: Özvegy Weinberger Teréz maga, úgy gyermekei nevében is mély fájdalommal jelenti öröfön szeretett fia, illetölge testvérnek és sögornak, Weinberger Géza urnak, Köszege szab. kir. városi ellenör, folyó 1891. évi ápröl hó 16-án esti 10 órakor hosszas szenvedés után ölte 25-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei 1891. évi ápröl hó 18-án délután 5 órakor fognak a helybeli sírkertben örök nyugalomra tetetni. Köszege, 1891. ápröl hó 17-én. Aldás és beke hamvaira!

— **Leverette magát a vonatröl.** Vasutunk kalauza a mult hétfön majdnem szörenöölönöl járt. Mikor a reggeli vonat Gencset elhagyva továbbrobogott Szombathely felöl, Barbaricsunk a menetjegyeket akarta újölge megvizsgálni, mert fordultak öf esetek, hogy némely takarékos utas Lukács-házára vagy Gencsre váltott jeggyel egész Szombathelyig kocsiázott. Rajta vélt ezen csinölön valakit kapui, s azért szállott át a szerkocsiröl a személyszállító kocsiába, miközben azonban lába elcsuszott s ö kézen függve maradt a kocsi vasföglóján. A vonat ekközben csak haladt a rendes sebességgel és kalauzunk ott lebegett élet és halál közölt. Ekkor hirtelen gondolt egyet jó Barbarics, öölöki magátöl azt a csöf kocsiát és kiesik a pályatestre. Ez expeditio közölt egyéb baja nem esett, miut hogy egy kissé megütötte fejét és az út egy részét gysölge tette meg Szombathelyre, honnan idöközben már segélyvoutat indult fölkeresésére.

— **Helyes indöködés.** A dölí vasut üzletigazgölösága egy rég örzött hiányan segített, mikor a köszege-szombathelyi vasut igazgölöságának azon javaslatát, hogy Lukács-ház—Nemes-Csö és Nemet-Gencs megállölhelyeken az utasok kényelmére és a vasuttársaság anyagi érdekeinek megölvése céljából menetjegy-kiadás reudeztessek be, elfogadta és intézkedett, hogy a jegykiadást ezután az illetöl megállölhelyek öröi teljesítsék. Olyan mozgöljegykiadó lesz az, az ör urak nyakában.

— **Zene és táncz.** A helybeli zenekar május hó 3-án a bálház helyiségében zene- és tánczeatöljt rendez, melynek jövedelmét a saját csöljüira fordítja.

Folytatás a mellökleten.

A „Herr gut'n Tag wünsch ich” is köztünk volt, és meg egy pár ciböl vacsorát evöl, korcsmai bort ivöl uri ember. Ugy este 9 óra tájban együtt voltunk vagy tizenharman, hogy megünnepelöljük a nagy napot. Elöre is mondom, hogy pezögöl nem volt, mert ha azzal kezdölölök volna, nem a struczcsoz, de tán még az öszes községi pezögöl-készlet kevés lett volna.

Tizenhárom kipróbált ivöl, pezögöl és csak egy Maecenas, mily rettenetes gondolat! Csak közönséges bort ittunk tehát, de hogy mennyit, azt nem árölöm el, a kik ismernek bennünket úgyis gondolhatják; öleg ha tudja a pinczöl és a Maecenas.

Alig hogy egy-két üveg elfogyott, megkezdödött a dic-bezöldek szószatár áradata. A társaság legfiatalabb tagja, Gábor barátunk, a „Dunántöl” legújabb és legújabb alügyese mondta az öölö felköszölötöl, szívalmas hangon vazolva az igazságszöglaltatás legnagyobb misériát, melyeknél fogva a nölten embereket különösen onnan viszik el, hol nagy kelendöségölük volna, vagy van, a hogy tetszik. A hosszú beszöl után, miután az ünnepelet lelkes szavakkal sokáig öltette, dörgöl taps, öljen következett, s mikor ez nagy sokára lecsendesedett, felemelkedett a buc-özöl féröl, és fájdalomtól megtörve mondott köszönetet a lelkes szavakért, melyek az egész társaság hangulatát és érzelmeit tolmácsölták; örömenél — mondá — hogy el kell innét mennie, csak fájdalom nagyobb, mert öletének legszebb napjai közöl számítja az itt eltöltötöket.

Ölölísi lelkes öljenzés követte a szív mélységes fenekeböl jött ezen hangokat, melyek ismételten felhangzottak akkor, mikor a szönek helyére leölt.

Zene, ének, kocsiázás, ivás, olykor egy-egy sakály kiabálása felváltötták egymást.

A jó kedvnek és e mellett a fájdalomnak, hogy holnap már nincs, kit bucsuztatunk, se vége, se hossza nem volt, — de mégis volt, mert a társaság szölid tagjai öfjöl tájban annyira ölszökdööltek, hogy csak 7-en maradtunk, mint a gelseiek (t. i. ördögöl), inni készen a nög kapunk; de mert örökké semmi sem tarthat, s a hordöl is kiürölt — ezt a pinczöl szomoruan adta tudtunkra — az utölöl övegét Lajos barátunk mindeöölöt földölöz vágta — és én erre felöbbedtem.

Katzenjammerosan nézögtetem köröl, hogy hát hol is vagyok. Mámaromban csak nagy sokára jöttem rá, hogy az ágyban töltöttem az öjzszakát, és öltöte való nap a Struczban nem is voltam.

Jövöl heten, talán 28-án, mi tartunk viszont bucsuztatöl.

*) Szerencsölten szám!

(Szööl.)

**) Most meg egy 7-es; no ennek nem lesz jó vége.

(Szööl.)

— **Cseveges a hétről.** A hét az elején jól indult. Gyülelék képeztek a célzattól elindult a hét napos versenyre. De gát is volt ám emelve az idő folyásának, amelyen át kellett hatolni — nem ugyan az időnek magának, hanem a vele tartó gratulációsoknak. Ezek át is jutottak szerencsésen a gáton, egynek a kivételével, akiknek nagyon magas volt a palack a aki azért a pályából kitért és — természetesen — vesztett. No ez alig pályáz többet, akár miféle állás vagy jutalom kínálkozék is neki. Pedig kínálkoznék. No de hagyjuk ezt a thémát, mert utóbb még azt hihető valaki, hogy épen csak mi rakjuk az akadályokat és nehezítjük meg a más célrajutását. „Szólj igazat, betörök a fejed” — tartja a közmondás, s az újságokra is dobhatnának valamelyes követ. Azaz, hogy dobtak is, csak hogy még a levegőben van, s a kék papíros még nem érzik a fejünkön. Ha majd ránk hull, felfogjuk és visszahajítjuk — azt a nehéz követ. Addig is: béke velünk! Nem illik a dobálás most, mikor érkezésük vannak a fecskék, mert még valahogy a jó Isten maradt sérthetők meg. Hát csakugyan van már fecske? — Vau bizony, a községi legkedvesebb fecskéi, a nyári lakók, már érkeznek. Ott van mindjárt egy, egy régi ismerős, aki a régi lövölde helyisége körül szállt meg. Hozta Isten!

* **Esküvő.** Grosinger János, a helybeli Waitbecker-féle üzletben hosszú éveken volt főpincér, s hó 16-án Szombathelyen oltárhoz vezette özvegy Bergerné Bánvárt Terézt, a nagykar-utcai Bánvárt-féle vendéglő tulajdonosnőjét. Grosinger Köszegen igen derék és jóra való üzletember hírében állott, és hisszük, hogy olyannak fog bizonyulni Szombathelyen is, mint önálló üzletember.

— **Esküvő.** Herbat Géza felső-őri szolgabíró s hó 7-én vezette oltárhoz a szombathelyi székesegyházban Baracz Nelli kisasszonyt.

— **Furfangos facsempészek.** A város érdekében vélünk osolekedni, ha az illetékes körök figyelmét a helybeli ökörfuvarosok viselt dolgaira hívjuk fel. Köz tudomásu dolog, hogy fuvarozás közben megdézamálják a város fáját; de hogy annyira viszik merészség dolgában, mikép egész sorban állnak meg házaik előtt, és hányják le a szép szálát, azt talán nem sokan tudják, nem pedig erdei személyzetünk. Szegényebb népünk csak engedély mellett szedhet fát, ami jó fuvarosaink pedig egészen szabadon gazdálkodnak az erdőben. Hát ez járja?

— **Megbüntetett tanoncz.** Komoudi János, pekínas, ki gazdáját, mint annak idején megirtuk, meglopta s hó 14-én kapta ki megérdemelt büntetését. A szombathelyi kir. törvényszék a reményteljes (?) ifjut hat havi börtönrre ítélte és egyuttal elmarasztalta a költségekben.

— **Részeges asszony.** Hogy a férfiak néha jól felöntenek a garatra és pityókos állapotban rendetlenkednek, az bizony többször megessik, akármit beszél némely pártfogójuk; de hogy asszonyok feledkezzenek meg annyira, az, hála Istennek, mégis a ritkaságok közé tartozik. Ilyen emancipált nő egy itteni gazdának a kedves oldalbordája. Míg a férj a minap kinn dolgozott a szőlőben, a gyönyörű asszony leitta magát és részeg állapotban feltörte a zárva tartott szobaajtót, sőt, mi több, feltörte a szekrényt, kivett abból 100 frt készpénzt, egy 500 frtni szülő takarékpénztári könyvecskét és aztán eljárolgott. Csak nagy nehezen tudták megtalálni pénzével az asszonyt, aki „Schweigl”-iját leánya szőlőjében zúzta agyon. Az ilyen férjnek aztán gratulálni lehet.

— **A mezőgazdasági állapotról.** Köszeg és Herény vidékén a búza átlag véve jól telelt, kifagyott üres föltes vetés nincsen, és bárha tulnyomólag a huza sása gyenge, a vetés elég tömört, panaszra nem ad okot; jó középnek jelezhető. A rozsából legalább egy harmadrész, de több helyen felerész is kivészett. A kipállás leginkább a kövér vetéseknél észlelhető; a rozsok annyira gyengék, hogy ha az időjárás bármennyire is kedvezne fejlődésüknek, mégis csak gyenge hozamot fogna adni. Lóherék és luczernások jól telelték át; a fagy nem volt ártalmukra. A tavaszi vetéssel általában elkészültek. Hernyófészkek kevés van; figyelemmel irtották a petéket.

— **Csepreg és Sajtókál vidékén** a hó elején hideg szellős idő reggeli fagyásokkal váltotta fel egymást, s csak ötödike óta van enyhébb idő; kilencedikén éjjel végre megereedt az eső és a szél is megszűnt. A búzák a zord időben nem gyarapodhattak, ellenben megfakultak, sőt itt-ott meg is ritkultak; remélni lehet azonban, hogy a beültetett esőzészre teljesen helyreállottak. A rozsából legalább 30 százalék kipusztult, az eső erre is jótékony hatást gyakorolt. Az árpa és zab vetése befejeztetett. Takarmány és magbűkköny vetésével részben szintén elkészültek, részben pedig csak most van az ulya matban. A czukorrépa-vetés is napirendre került.

— **Tűzoltó-egyletek alakulása.** Pörgölin községben önk. tűzoltó egylet alakult, melynek szerelvényeit

a község szerzi be. Nagy áldozat ez nevezett községtől, mely kindását potadó utján fedezi. — Németh-Giróton hasonlókép alakulóban van az egylet; s azt is a község szereli föl. A pörgölini egylet alapszabályait megerősítő vegett már betérjesztette.

— **Kivándorlás.** A községi járási felső vidékén is szaporodik azok száma, akik a magyar földet megunva, Amerika felé tartanak. A hatvanas évek óta innen évről-évre vándorolnak ki emberek kisebb nagyobb csapatokban. Némelyek próbaképen, mások véglegesen, nőtlenek és házások, családjukkal vagy anélkül, nyíltan vagy titokban, ahogy épen jön. Igazolványokkal a legkevesebb van ellátva; nincs olyanokra szükségük. Nagy kényelmükre van a szűkevényeknek a közeli osztrák határ, melyet minden nehézség nélkül átlépnek és Isten nevében odább állanak. Legtöbbje, különösen ipartértők, Chigago vagy Kansas-City felé tart, a földműves Dakota vagy más nyugati állam felé. Csalogatják ezeket a már künn, Amerikában, élő földiek.

— **Disztornászat Szombathelyen.** A szombathelyi torna-egyesület mult vasárnapon disztornászatot rendezett a saját helyiségeiben. Kiküldte magát a lapok szerkesztője is szakreferensül. Irok tehát a disztornásatról olyant és annyit, amilyent és amenyit láttam. A tornacsarnok falmellékelt fel 3 órákor már nagyszámu intelligens nézőközönség foglalta el s az egyik karzaton cigány hangolta instrumentumait. Ugy tetszett, mintha bátra készülnének. És csakugyan afféle kínálkozott. A tornamesternek egy adott jelére a cigányok rázendítettek az indulót, s az öltözőből tornászrendben felvonult egy leányserceg a programmszerű fűzergyakorlatra. Ez nagyon szépen sikerült, nemkülönben a gimnaziumi ifjúság szabadgyakorlata, mely csak egyet nélkülözött — a hangos vezényszét. A főgimnaziumi ifjúság, mely harmadiknak lépett ki a küzdőtérre, az ő bravurjaival a lovon és nyújtón mindenkít bámulatra ragadott. Ajánlanók azonban a gyakorlatoknál a sorokozást s az egyenes testtartást, melyek mellett a fellépés s a gyakorlat kivitele szabályosabb volnék s a hatás a szemlére nagyobb. Ha ezekre figyelemmel lesznek, a tornászifjúság legtöbb tagja bátran elmehet a budapesti torna-versenyre.

— **Hirdetmény.** A nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur f. é. 12060.VI. az. a. kelt magas rendélményével a kamara kerületben levő érdeklődőket arról rendeli értesíteni, hogy Kunossy Vilmos és fia Budapesten (VI. Teréz körut 38 sz. a.) könyv-, kő- és műnyomdai intézetével kapcsolatban, a technikai fejlettség színvonalán álló s a fokozottabb igényeket is kielégíteni képes berendezéssel egy hangjegyzésű és zeneműnyomdát létesített, melynek termékei csinos kiállítás és a nyomás tisztasága tekintetében, a versenyt a külföld bármely műintézetéből kikerült hasonnemű termékekkel kiállják. Erről az érdeklőt körök azzal értesítetnek hogy ezen vállalatot előforduló esetben megrendelések és megbízások által támogassák. Sopron, 1891. április hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

— **Hirdetmény.** A newyorki cs. és kir. osztrák-magyar főkonzulátus az Egyesült államok czegeinek hitelképességére vonatkozó tudósítások beszerzése végett hozzá intézendő megkeresésekre nézve ujabban a következőket kívánja az érdeklőt hazai köröknek figyelmébe ajánlani: A főkonzulátus az amerikai kereskedelmi czegek hitelképességére és megbírhatóságára vonatkozó tudósítások megszerzése céljából a „The Bradstreet Company” tudakozó irodával szerződési viszonyban állott, mely szerződés azonban m. é. július havában lejárván és megnyitható nem lévén, a nevezett főkonzulátus jövőre nésnileg korlátoltabb mérvben lesz csak képest a kívánt felvilágosításokat megszerezni, a nélkül uég is, hogy a hozzá forduló feleknek a levelpostaköltség megtérítésén kívül egyéb költségeket felazamítana. Fentartja a nevezett főkonzulátus ez okból magának, hogy a feleket oly esetekben, midm neki ilyenmű tudósítások megszerzése magán uton lehetetlen volna a tudakozó irodák, nevezetesen a monarchiában is ügynökséggel (Selim-melplaug) bíró Bradstreet Company limited közvetítésének igénybe vételére utalja. Erről az érdeklőt körök ezennel értesítettnek. Sopron, 1891. márczius hóban. *A kerületi kereskedelmi és iparkamara.*

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Vegyes hírek.

— **A közigazgatási bíróság** életbe léptetése küszöbön áll. A közigazgatási államosításról szóló törvény végrehajtásával egyidejűleg fog bekövetkezni. A belügyminiszteriumban előreláthatóság nagy változások következnek. A helyeket részint előléptetéssel töltik be, részint kívülről fognak történni kinevezések a képviselőházból és jogászvilágból. A közigazgatási bíróságokról szóló javaslatot különben Tibid Antal dolgozza ki.

— **A bölcső titkal** czimmel épen most jelent meg a „Képes Családi Lapok” kiadásában veterán regényíróknak Lauka Gusztávnak egy igen érdekes regénye,

a melyben maró szatírával rajzolja szerző egy főispánnak a pályáját s a családi életét. A díszes borítékkal ellátott s csinosan kiállított kötet ára 1 frt. Megrendelhető a Képes Családi Lapok kiadóhivatalában (Budapest, Nagy-Korona utca 20. sz.) és kapható minden könyveskereskedésben. A „Képes Családi Lapok” előfizetői 4 ilyen regényt kapnak ingyért évenként és így a magas irodalmi színvonalon álló s előkelő munkatársakkal bíró lap, 6 forint levon előfizetési ára, oly csekély összegbe kerül, hogy mindenki megrendelheti; miért is ajánljuk t. olvasóink pártfogásába.

— **Az első magyar ált. biztosító társaság** közelebb tartotta meg évi rendes közgyűlését gróf Csokonics Endre elnöklété alatt, a ki megnyitó beszédében kegyelettel emlékezik meg a társaság boldogult elnökéről, gróf Károlyi Gyuláról, a kinél buzgó működéséről a társaság évkönyvei sokat beszélhetnének. Indítványozza, hogy emléket a mai közgyűlés jegyzőkönyvében is megörökítsék. Ez indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta, mire Jonev Lajos aligazgató felolvasta az igazgatóság jelentését, mely konstatalja, hogy a társaságnak olyan kedvezőtlen üzletéve még nem volt 33 évi fennállása óta, mint az elmúlt év, s ezt a szertelen elemi csapásoknak tulajdonítja a jelentés. Csak tűzkárókért 3.108.205 frtot fizetett ki a társaság, a mi az eddigi kifizetett legmagasabb tűzkárösszeget is 792.655 frtal utolja fölül. Más üzletágakban azonban emelkedés észlelhető az idén is, s a társaság díjbevételei 471.931 frtal tett ki többet a tavalyinál. A jégoztály szintén veszteséggel zárult, mely 364.602 frtra rug. E rendkívüli, csapásokkal teljes esztendőben a társaság hosszú éveken át gyűjtött és szaporított tartalékai képezték a társaság védbástyáját, melyek a rendkívüli veszteségeket elviselhetővé tették. A társaság tartalékai az elmúlt évben is tetemesen növekedtek. A 376.024 frtra rugó nyeresémből az alapszabályszerű levonások után részvényenkint 60 forint, azaz 6 százalék kifizetést javasolták.

— **Legen szarított természetes istallo-trágya** czimű hirdetésünkre különösen felhívjuk t. olvasóink becses figyelmét. Ajánljuk ezen legbiztosabb, legjobb és egyszerűmud legrégibb trágyát. Kulászos, gumós, valamint minden egyéb növényűnél, de különösen a kereskedelmieknél, mint repecze, komló stb. lelete hatásosnak bizonyult. A szőlőtermelésnél rendkívüli sikerrel alkalmazható. Tartalmaz a vetőnek számszerűleg biztosított légeyven, vilsavon (phosphorsav) és kálin kívül 50% uál több szerves anyagot, könnyen oldható alakban. A szerves anyagok bomlása által légkönyeg (aminouiak) képződven, oly légeyentartalmu tápanyaggal gazdagítja a talajt, mely minden művelés alatt álló vetemény fejlődését hatásoosan előmozdítja. Ezen trágya, mely ezek szerint az ugynevezett „concentrált (porított) marhatrágya” minőség tekintetében jóval túlhaladja — még azon nem csekély fontosságú tulajdonsággal is bír, hogy a talajt kellően lazítja és melegíti, egyesíti tehát a költséges műtrágya és az istállótrágya jó tulajdonságait a nélkül hogy beszerzési ára aránylag oly magas volna mint a műtrágyáé. Neumann testvérek a trágya kizárólagos eladásával Magyar-, Horvátország- és Szlavonia részére Szávost Alphonst jóhírnevű, budapesti kereskedőt bízta meg, kihez egész bizalommal fordulhatnak gazdáink.

— **Hölgyolvasóink figyelmét** már most felhívjuk a gyümölcsbefőzési idény közeledtére s ajánljuk a „gyümölcs- és főzelék-befőtt készítése gyakorlatja” czimű legközelebb megjelenő munkát. E műben az összes gyümölcs, főzelék, lekvár és szörpnek készítése egyszerűen, értelmesen, a takarékosági szempont figyelembe vételével vau leirva egy oly háziasszony által, ki 28 éven át szerzett bő tapasztalatokat e tereen. A műre — mely több mint 200 különféle recipét tartalmaz — csekély 65 krajczárral lehet előfizetni. Jó lélekkel ajánljuk ezen páratlanul álló munkát hölgyeinknek, mert tudjuk, hogy a csekély előfizetési összeg már az első befött készítése alkalmával is busásan megtérül. Gyűjtőknek 10 előfizető után tiszteletpéldányt küld a kiadó. Az előfizetési pénzek Nyiregyházára, Tarczali Dező könyvkiadó hivatalába küldendők be.

— **A „Magyar Kertész”** f. évi 7-ik száma változatos tartalommal jelent meg. Cikkei: Valami a nyomorék fokról, írta Liebbald Béni. — Az oltóveszélyokról. — April havi teendők. s. t. b. A „Magyar Kertész”, mely szakértelemmel van szerkesztve, magában foglalja az időszzerű tanácsokat és utasításokat; irállya oly könnyű modorban van tartva, hogy azt bárki is könnyen megértheti. Mint láttuk, cikkeit több tekintélyes lap is át szokta venni, mely minden esetre csak dicőretére válik a „Magyar Kertésznek”, hogy esendes munkájával magára tudja vonni a sajtó figyelmét. A „Magyar Kertész” szerkesztői Bornemissza Zoltán és Czapary Dénes gazd. tanárok. — A lap előfizetési ára oly csekély, hogy azt bárki is megvásárolhatja egész évre 2 frt 40 kr on. Az előfizetési pénzek a „Magyar Kertész” kiadóhivatalába Nagy-Szőllőre (Ugocsa megye) küldendők.

Köszeg és Vidéke.

A fekete rothadás (black-rot)

nevű szőlőbetegség rövid ismertetése.

(Vége)

II. A veszőhajtásokon és a levélyleteken. A fekete rothadás megtámadhatja a fiatal ágakat és a levelek nyelét is, és ha ezeken a részeken lép föl, egészen másforma kóros jelenséget idéz elő, mint a leveleken. A hajtások végén, a levelek nyelén, a fűrtök kocsánján elágazásain feketés, hosszukás foltok keletkeznek, melyek kissé be vanuak a szövembe mélyedve. Ezek a foltok behatolnak a szövet belsejébe és felületükön kis idő múlva szintén olyan fekete pontok mutatkoznak, mint a leveleken.

Arverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Schabsei Lipót végrehajtónak, Weiss József, Weiss János és Weiss Terézia végrehajtást szenvedő elleni 94 frt 60 kr. hátr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a községi kir. járásbíró területen lévő Rohonc határában fekvő, a rohonci 189 sz. tjkv. Az I. 1—9 sor 414 hz. sz. 2/3 telekre 631 frt, az A † 1335 hr. szántóra 57 frt, a 6126 hr. szántóra 24 frt, a 4398 hr. szőlőre 104 frt, és az 5238 hr. szántóra 8 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1891. évi június hó 24-ik napján d. e. 10 órakor Rohonc község házában

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1891. évi márczius hó 11. napján.

A községi királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljársbíró.

2453/90.

Arverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vas megye árvatára végrehajtónak Kirnbauer György és neje Schuh Johanna végrehajtást szenvedő elleni 205 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a községi kir. járásbíró területén lévő Borostyánkő határában fekvő a borostyánkői 119 sz. tjkvben végrehajtást szenvedők nevén álló A 1 6. 10. 12. 14. 18 és 20 sor sz. 1/8 ad és az időközben Kirnbauer József és neje Weber Rozina javára a borostyánkői 729 sz. tjkvben átírt A 11—11 sor számú telki birtokra, egy a 8 összéírasi számú házra az árverést 1597 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1891. évi május hó 20. napján délutáni 5 órakor Borostyánkő község házában

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverési becsárának 10% vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890-dik évi november hó 27. napján.

A községi királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljársbíró.

Arverési hirdetményi kivonat.

A községi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a községi takarékpénztár végrehajtónak, Nagy László, Nagy István, Nagy Istvánné Nagy Berta ferj. Ajkay Miklósné és n. eszmétei birtokos végrehajtást szenvedők elleni 1500 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi királyi törvényszék községi kir. járásbíró területén lévő Nagy-Csömöte határában fekvő a N.-Csömörei 471 sz. tjkvben A † 392 h. sz. rétre 12 frt a 449 hz. rétre 32 frt a 200 a/2 hr. sz. rét és szántóra 443 frt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1891. évi május hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor Nagy-Csömöte község házában.

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1890-ik évi november hó 19-dik napján.

A községi királyi járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Saáry,
kir. aljársbíró.

III. A bogycón. A black rot a szőlőfürtöt támadja meg a legerősebben. A szőlőbogyón kezdetben egy kicsi, aliz néhány milliméternyi átmérőjű, halvány, kerek folt jelentkezik. Ez a folt aztán gyorsan nagyobbodik és kekesvörös színt ölt, mely sötétebb a folt közepén, mint a szélén. Rövid idő múlva 24—48 óra alatt kiterjed az az egész bogyóra, melynek ekkor kékesbarna hajlós vörösbarna színe van. Kezdetben a bogyó heja még sima, de a husa már lágyul. Csakhamar azonban a bogyó ráncosodni kezd és egyre sötétebb színűvé válik. Három-négy nap alatti tökéletesen összeszárad a bogyó és igen sötét fekete színt vesz föl, kissé kekesbe játszó árnyalatokkal. A bogycónak ettől a megfekedésétől kapta a betegség elnevezését. Mivelhogy a bogyó ráncosodni kezd, a hej felületén itt is föllépnak a jellemző, kissé kiemelkedő fekete pontok, még pedig egyre nagyobb számmal, úgy, hogy mire a bogyó teljesen összeszárad, akkor már úgyszólván erinti egyik a másikat, a mitől az összeszáradt fekete hej némileg chagrinoszerűvé válik.

Ezek a kóros jelenségek nem lépnek fel egyszerre az egész fürtön, hanem először csak egyik-másik bogyó esik a bajnak áldozatául és csak aránylag lassankint terjed át a kör a többi bogyóra, úgy, hogy ugyanazon a fürtön a betegség minden fokozatait egymás mellett lehet látni ép bogycón szomszédságában. Az összeszáradt fekete szőlőszem nem esik le rögtön, hanem egy ideig még a fürtön marad; később aztán vagy az egész fürt leválik a tőkéről, vagy csak egyes gerezdjei, vagy pedig csak egy-egy bogyó hull le a fütről a maga kocsanjával együtt.

A black-rot a tőkét nem öli meg, mert a leveleket és vesszőket aránylag gyöngén támadja meg. Annál végzetesebb azonban a szőlőfürtre nézve, és az élődsi gombára nézve kedvező időjárás mellett egy hónap alatt a termésnek 80—90—95%-át is tönkre teheti. Nem ismernek eddig szőlőfajt, vagy fajtat, melyen — ha mindjárt kis mértékben is — a Phoma uvicola meg ne éjhetne. Egyes vad alanyfajoknak, például a Vitis rupestris-, Berlandieri, cinerea, Lincecumii és monticola-nak csak a levelein látták kis mértékben a fürtjein azonban sohasem. A Vitis riparia, cordifolia és rotundifolia-nak is csak igen kis mértékben és ritkán bántja a bogycónját. Általában véve azt tartják, hogy minél nagyobb és levelesebb valamelyik szőlőfajának a bogycónja, annál inkább alá van vetve a feltele rothadásnak. Franciaországban például az európai fajtak közül az Aramon látták legerősebben megtámadva, de azért a Bouchetfelek és az amerikai főbb direkttermők, mint a Jacqués és a Herbemont szintén nagyon szenvednek. A fentebbiekből látható, hogy még azokkal az alanyfajokkal is, melyeknek bogycónján magán nem él a black-rot, szintén be lehet hurcolni a betegséget, mert erre elég egy-egy spora. Sőt P. Viala és Scribner Amerikában még a fel-futó vadszőlőn, az Ampelopsis quinque. folián is feltalálták a black-rot jellemző perzseléseit.

A fekete rothadás nem terjed oly gyorsan, mint a Peronospora viticola. Franciaországban 1885-ben Héraul megyében először egy 35 hektárnyi területen mutatkozott: 1886-ban ott még nem terjedt nagyobb területre, mint 70 hektárra. Ma már azonban Franciaország déli részében nagy teret hódított magának. A Phoma uvicola, ugy mint a Peronospora, nedves és meleg időben pusztít a legrohamosabban. Franciaországban július közepén szoktak a leveleken a black-rot első jeleit mutatkozni és szeptember időben mintegy szünetelve, nedves és meleg időben újabb erőre kapva, pusztít a meddig csak fürt van a tőkén.

Felelős szerkesztő: **Wittinger Antal.**
Kiadó-laptulajdonos: **Felgt Gyula.**

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.	sz. vegyes vonat			
		II. III. oszt. kocikkal			
	Budapesti idő.	reggel	d. u.	este.	
—	Kőszeg	ind.	5 ¹⁵	12 ⁰⁴	6 ⁰⁸
6	Lukácsháza	(m. h.)	5 ²⁰	12 ¹⁷	6 ²⁴
12	Német-Gencs	(m. b.)	5 ⁴⁴	12 ³³	6 ⁴¹
18	Szombathely	érk.	6 ⁰¹	12 ⁴⁷	6 ⁵⁴
—	Szombathely	ind.	6 ⁴⁵	3 ³⁰	7 ¹⁵
7	Német-Gencs	(m. h.)	7 ⁰¹	3 ⁴⁶	7
13	Lukácsháza	(m. h.)	7 ¹⁶	4 ⁰³	7 ⁴⁶
18	Kőszeg	érk.	7 ³¹	4 ¹⁶	8 ⁰¹

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	8 frt. 30 krtól	9 frt. 20 kr-ig
Rozs		7 . 70	8 . 50
Árpa		8 . 80	7 . 50
Kukoricza		7 . 50	7 . 70
Zab		6 . 80	7 . 20

	frt. kr.		frt. kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	1 85
" II.	15 10	Marhahus . 1 kilo	— 52
Rozaliszt I.	13 60	Marha zsír	1 10
" II.	12 —	Disznóhus . . .	— 52
Buzakorpa	5 —	" zsír . . .	— 68
Rozs	5 —	Borjúhus . . .	— 60
Köleskása	14 —	Birkahus . . .	— 36
Dara	17 —	1 méteröl búkkfa	13 50
Árpa dara	8 —	" dorong	10 —
Széna	2 52	" tölgyfa	9 40
Szalma	1 90	" dorong	7 60

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.
Eddig nem letezett mintakönyvek szabók számára bérmentelen és csak 20 frtnyi betéttel, mely megrendelés után leszámítába vétetik.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosing a magas klérus számára, szabályszerű kelmék és kir. tisztii egyenruhák, aggharcosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériák, biliárd- és játékszatalokra való poszó, (loden), vízhatlan vadászkatoknak, mosókelmék, utazóplaidok 4—14 frtig stb. Aki olesó, tisztesség, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olesó rongyokat, melyek minden oldalról vevésre ajánlatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brünben

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Fel milliónyi állandó raktárom- és világüzletemmel könnyen érthető, hogy sok maradék található; minden okosan gondolkozó ember belátja, hogy olyan kis maradékokból és szelvényekből nem küldhetők szét minták, mivel pár száz mintarendelesek mellett rövid idő alatt mi sem maradna meg, és azért az tiszta szédelgés, ha posztócégek mind a mellett hirdetnek maradék- és szelvénymintákat, mely esetben a mintaszettek egész darabokból és nem maradékból valók; az eféle eljárás könnyen felfogható. — Maradékok, melyek nem tetszenek, átcsereletnek, vagy a pénz visszaküldetik. A maradékok megrendelésénél a czim, hosszúság és az ár kiteendő. — Szétküldés utánvétel mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Lovelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

K i m u t a t á s
az 1891. évi márczius havi ideiglenes üzleti bevételekről a köszeg-szombathelyi vonalon.

Folyó szám	A vasut megnevezése	É v	H a v i e r e d m é n y e k						E r e d m é n y e k a z é v e l e j t ő l e h ó v é g é i g				Évi átlagos kilométerenkinti bevétel az eddigi eredmény alapján számítva		
			Átlagos üzemidőben	szállított		B e v é t e l		Kilométerenként	Átlagos üzemidőben	B e v é t e l		Kilométerenként			
				Személyek	Gyors- és teherárak	Személy és postgyász szállitm. után	Gyors- és teherár			Összesen	Személy és postgyász szállitm. után			Gyors- és teherár	Összesen
		1891	17	7820	618	1996	1036	3032	178	17	4328	2905	7233	426	1704
		1890	17	2801	630	1474	1048	2522	148	17	3985	2842	6827	402	1608
		több kevesebb	—	5019	—	522	—	510	30	—	343	63	406	24	96

Unger József Kőszegen.

Keil Alajos-féle

padlózat-fénymáz

(Glasur) **Bécsből**

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és leggyorsabb becsúszó-szer kemény padló számára, 1 kúcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Unger Józsefnél, Kőszegen.

Elő Magyar Államos Biztosító-Társaság Budapest.

I. Tűz-, szél-, és jégbiztosítási üzlet.

Kiadások. **Harmadik évi számla 1890 Január 1-től december 31-ig.** **Bevételek.** **Budapest, 1890. évi nyereség-számla: maradványok.** **Rezerálapok: teljesen befizetett 2000 ezer forint és 1000 ft. 2000000.-** **Részvényalapok: teljesen befizetett 2000 forint és 500 ft. 1000000.-** **Társasági díjtaralék készpénzben a vizsontbiztosított részvételével és minden megterhelés nélkül 1.763.127,54** **Szállmány-biztosítási díjtaralék készpénzben a vizsontbiztosított részvételével és minden megterhelés nélkül 23.063,65** **Tűzbiztosítási függő károk tartaléka 1786191** **Szállmány-biztosítási függő károk tartaléka 175364** **Dunaparti ház adótaraléka 7837** **Külföldi hitelezők 60000** **Előbbi évekről eddi: fel nem vett osztalékok 736012** **Előbbi m. ált. bizt.-társ. Léva-alap 1876** **Társasági nyugdíjalapja 72792** **Előbbi m. ált. bizt.-társ. Léva-alap 617890** **Előbbi m. ált. bizt.-társ. Léva-alap 473459** **1890. évi nyereség 81365**

II. Szállmány-biztosítás. **1889. évi nyereség-számla: maradványok.** **I. Tűzbiztosítás.** **Az 1889. évről áthozott készpénz díjtaralék a vizsontbiztosított részvételével és minden megterhelés nélkül 373361924 ft 80 kr. kötött biztosítások után és a f. évb. lej. díjlesztésekből bef. díjak fr. 4768711,48** **levonva törl. díjak fr. 401.046,44** **vizsontbiztos. díjak " 594.383,13** **lejárt vizsontbiztosítási díj-rezerv. 874.114,99 ft 1.869.544,56** **Az 1889. évb. fennm. tartalékai: g-ben volt kárkért 101241** **II. Szállmány-biztosítás.** **Az 1889. évről áthozott díjtaralék 26.384,836 fr 62 krnyi kötött biztosítások után díjak fr. 127.781,98** **levonva törl. díj fr. 3.425,71** **vizsontbiztos. díj. 24.916,99 fr 28.342,70** **Az 1889. évb. fennm. tartalékai: g-ben volt kárkért 9954** **III. Jégbiztosítás.** **98.049,251 fr 39 krnyi kötött biztosítások után díjak 2099797** **Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség aladott értékpapírok és pénzeszközök után 555410** **Társasági házak jövedelme 60679**

IV. Egyéb bevételek. **Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség aladott értékpapírok és pénzeszközök után 555410** **Társasági házak jövedelme 60679**

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365

1890. évi nyereség 81365